

ÅLANDS LANDSKAPSSTYRELSE

Kansliavdelningen

Nummer
179 Kai

Datum
16.2.1993

Hänvisning

Ålands lagting
Självstyrelsepolitiska nämnden

Ärende

Redogörelse enligt 32 § LO för
tiden 1.11.1991-31.10.1992

Landskapsstyrelsen överlämnar härmed den i 32 § lagtingsordningen föreskrivna redogörelsen över självstyrelsepolitiska frågor som väsentligen berör landskapets författningssenliga rättigheter.

I. Kansliavdelningen.

Ny självstyrelselag för Åland.

Den nya självstyrelselagen (ÅFS 71/91) och lagen om ändring av lagen om inskränkning i rätten att förvärva och besitta fast egendom i landskapet Åland (ÅFS 72/91), vilka lagar utfärdades den 16 augusti 1991 och trädde i kraft den 1 januari 1993, har under redogörelseperioden haft aktualitet i olika sammanhang.

Framtagandet av erforderlig landskapslagstiftning har försvårats på grund av de lagstiftningsresurser som landskapsstyrelsen tvingats avdela för andra ändamål, bland annat inför EES-avtalets planerade ikraftträdande 1.1.1993 och därav föranledda ändringar i den åländska lagstiftningen.

Landskapsstyrelsen har därtill varseblivit inbyggda tolkningstvister i den nya självstyrelselagen, såsom rätten till televisionslicensavgifterna, skyldigheten att stöda handelssjöfarten samt sättet för det årliga förskottets ("klumpsumman") erläggande.

Landskapsstyrelsen har vänt sig till högsta domstolen i frågan om skyldigheten att stöda handelssjöfarten (11.12.1992).

Behörighetstvisten kring televisionslicensavgifterna torde lösas i samband med republikens presidents ställningstagande till den av landskapsstyrelsen föreslagna lagstiftningen på detta rättsområde.

Den av regeringen 19.7.1991 tillsatta statsförfattningskommissionen har under perioden utarbetat ett förslag till intagande av stadganden om landskapet Åland och dess självstyrelse i de finska grundlagarna. Landskapsstyrelsen har med anledning av detta förslag och efter att ha inhämtat självstyrelsepolitiska nämndens yttrande, avgivit ett utlåtande i ärendet (9.2.1993).

Radio och television.

Landskapsstyrelsen har under perioden intensifierat sina ansträngningar för att finna alternativa lösningar för återutsändningen över Åland av Sveriges radio- och televisionsprogram.

Ett flertal möten har hållits med företrädare för norska Televerket och dess dotterbolag, och landskapsstyrelsen har i slutet av år 1992 inbegärt en offert över beräknade anläggningskostnader för ett åländskt radio- och televisionssändarnät.

Vid mötet med Rundradion 16.11.1992 diskuterades bland annat det fortsatta avtalsförhållandet mellan landskapsstyrelsen och Rundradion, samt Rundradions planerade verksamhet på Åland efter den 1 januari 1993.

Landskapsstyrelsen konstaterar beträffande detta rättsområde att parternas positionerna är relativt låsta i avvaktan på avgörandet av kompetenstvisten beträffande licensmedlen.

Rundradion har för sin del framhållit att en fortsatt verksamhet på nuvarande nivå på Åland förutsätter att bolaget erhåller de åländska licensmedlen, dock med avdrag för landskapets andel av radiohushyran om ca 300.000,- mark.

Ålands icke-befästade och neutralisering.

Under tiden 1.11.1991-31.10.1992 hade Åland 29 besök av finska militärfartyg och andra fartyg under militär, i enlighet med bilaga 1.

Landskapsstyrelsen konstaterar att antalet besök stigit från föregående period (21), men att fartygen som regel har respekterat regeln om att till Åland inkommet fartyg skall lämna åländska vatten senast påföljande dag.

Vidare har landskapsstyrelsen av erhållna förhandsmeddelanden kunnat utläsa att de fartyg som angjort land eller kaj under sina inspektionsbesök, har gjort detta vid någon av de åländska sjöbevakningsstationerna.

Landskapsstyrelsen har under perioden anlitat universitetsstuderanden Anne Khakee för en kartläggning av tillbudsstående material och dokument kring den aktuella 1921-års konvention om Ålandsöarnas icke-befästade och neutralisering, varefter landskapsstyrelsen 20.10.1992 beviljat forskaren jur.kand. Niklas Fagerlund ett stipendium för forskning och fastställelse av den korrekta tolkningen av artikel 4 i konventionen (främst frågan om finska krigsfartygs rätt att angöra kaj eller land).

Sammanträffandet mellan kommandören för sjöstridskrafterna, konteramiral Sakari Visa och företrädarna för Åland ägde rum i Åbo den 29 april 1992. Vid sammanträffandet diskuterades sjöstridskrafternas verksamhet på Ålands område under år 1992.

Under redogörelseperioden har Ålands demilitariserade och neutraliserade status gjorts till föremål för olika uttalanden och utspel i offentligheten.

Främst höga finska militärer, men även svenska, har efterlyst en eventuell omprövning av Ålands demilitariserade ställning, som en följd av de politiska och militärstrategiska förändringarna i Östersjöområdet.

Ledande politiker i Finland, Sverige och på Åland, samt Rysslands ambassadör i Finland har tillbakavisat behovet av en förändring i Ålands demilitariserade och neutraliserade ställning, bland annat i televisionsprogrammet "Dokument utifrån" i Sveriges TV den 5 december 1992.

Gränsbevakningsväsendet, sjöbevakningen.

Vid det årliga sammanträffandet mellan företrädare för gränsbevakningen och självstyrelsemyndigheterna 8.10.1992 vid Storklubb sjöbevakningsstation i Föglö diskuterades bland annat gränsbevakningsverksamhetens utvecklingsutsikter på Åland. Därtill informerades värdarna om händelserna och sjöräddningsfärdigheten kring försvinnandet av motorbåten ÅL 2636 på Ålands hav 20.8.1992.

Gränsbevakningens prioritering av Finlands östra och södra gräns kvarstår som en följd av det instabila läget i Öst-Europa och faran för en omfattande smuggling av narkotika, vapen och människor över Finska viken och i Östersjöområdet.

Kustradiotrafiken, Mariehamn radio.

Inom ramen för sjöfartsstyrelsens pågående arbete med att handha ansvaret för nöd- och säkerhetskommunikationerna till sjöss, planerar man en modell med tre så kallade RCC-sjöräddningscentraler (Rescue Coordinating Centre), varvid Åland skulle ingå i området för Pärnäs RCC-sjöräddningscentral.

Denna åtgärd i kombination med det faktum att kustradions "kommersiella" verksamhet förlorat sin ekonomiska betydelse, har förmått landskapsstyrelsen att se över de tidigare strävandena att överta och bibehålla Mariehamn radio i dess nuvarande verksamhetsform.

För Ålans del skulle det bästa alternativet ur sjöräddningssynpunkt vara att på Åland inrätta en RCC-sjöräddningscentral under ledning av sjöbevakningen och kustradion.

Denna sjöräddningscentral kunde förfoga över samtliga relevanta sjöräddningsresurser och dessutom ha ett nära och koordinerat samarbete med RCC-sjöräddningscentralen i Pärnäs.

Landskapsstyrelsen vill dock framhålla att en egen åländsk RCC-sjöräddningscentral är förknippad med betydande anläggnings- och driftskostnader. Och i detta perspektiv måste skapandet av en sjöräddningscentral i Pärnäs ses som en relativt tillfredsställande lösning ur sjösäkerhetssynpunkt, med tanke på Pärnäs närhet till de åländska vattenområdena.

Skriftväxlingsspråket.

Statsmyndigheternas skyldighet att använda svenska som skriftväxlingsspråk vid kontakterna med landskapets centralförvaltning har som regel iakttagits.

Av de riksmyndigheters skrivelser och handlingar som skall registreras vid landskapsstyrelsens registratur har under redogörelseperioden åtta (8) varit i strid med självstyrelselagens stadganden om svenska som skriftväxlingsspråk.

Östersjösamarbetet.

Landskapsstyrelsen har under redogörelseperioden kartlagt de samarbetsorgan och -områden inom vilka landskapsstyrelsen deltar, samt därvid fastställt de sakområden som landskapsstyrelsen avser att prioritera.

Landskapsstyrelsen är bland annat tillsammans med Bornholm och Gotland delaktig i ett samarbetsprojekt kring turism, småskalig industri och internationella frågor.

Inom ramen för Östersjörådet, som grundades 5-6.3.1992 i Köpenhamn och som har som mål att bland annat fokusera arbetet på regionala områden i Östersjön, har landskapsstyrelsen intagit en aktiv roll.

Bland de av Östersjörådet tillsatta arbetsgrupperna har en givits i uppdrag att arbeta med kärnsäkerhetsfrågor i Östersjöområdet.

II. Näringsavdelningen (o. kansliavdelningen).

Europaintegrationen.

Landskapsstyrelsen har under perioden avgivit två så kallade EG-meddelanden och ett EES-meddelande till lagtinget (Lt-Ls meddelande nr 1, 2 och 4).

EES-avtalet har varit för behandling och godkännande i lagtinget, men på grund av EFTA-landet Schweiz' negativa hållning kunde avtalet inte träda i kraft som planerat 1.1.1993.

Beräknad ikraftträdelsepunkt är för närvarande 1.7.1993, med reservation för att hela avtalet kan falla till följd av valda EG-länders hållning.

I EG/EU-processen har landskapsstyrelsen arbetet utgående från riktlinjerna i ovannämnda EG-meddelanden, samt med beaktande av vad som framförts i lagtinget i anledning av meddelandena.

Medlemskapsförhandlingarna för Finlands och Ålands del påbörjades officiellt den 1 februari 1993. Ålands anslutningsvillkor väntas bli föremål för förhandlingar i ett relativt tidigt skede av förhandlingsprocessen.

III. Finansavdelningen.

Statliga skattereformer.

Statsmaktens planerade reformering av lotteribeskattningen, samfunds- och kapitalbeskattningen och den så kallade moms-reformen, har samtliga gjorts till föremål för åtgärder från landskapsstyrelsens sida.

Beträffande lotteriskattelagen har landskapsstyrelsen genomgående hävdad, såväl inför finansministeriet som riksdagens grundlagsutskott, att fråga är om ett sådan rättsområde som enligt självstyrelselagen skall anses falla under landskapets lagstiftningsbehörighet.

Statsmakten, som inte hörsammade landskapsstyrelsens tolkning av behörigheten, har utlovat en återbäring av den skatt som uppbärs av Ålands penningautomatförening.

Landskapsstyrelsen har till denna del för avsikt att överväga en hänvändelse till högsta domstolen för det fall att den utlovade skatteåterbäringen inte verkställs.

Landskapsstyrelsen har, beträffande de övriga två skattereformerna, dels avgivit utlåtanden och dels förmått statsmaktens finansminister att tillsätta en gemensam tjänstemanna-arbetsgrupp.

Vid den sedermera genomförda reformeringen av samfunds- och kapitalbeskattningen har statsmakten inte hörsammat landskapsstyrelsens motiverade invändningar.

På området för moms-reformen, som planeras träda i kraft 1.1.1994, har landskapsstyrelsen den 9 februari 1993 ånyo tillskrivit finansministeriet, i och för framhållande av de skadliga effekter som den planerade reformen skulle komma att få för den åländska service- och tjänstesektorn.

IV. Ekonomiska sekretariatet.

Ekonomiska sekretariatet har tillsammans med kansliavdelningen och näringsavdelningen under året tagit del av arbetet inom de europeiska gränsregionernas samarbetsorganisation (AGEG/AEBR). Inom ramen för detta samarbete deltog

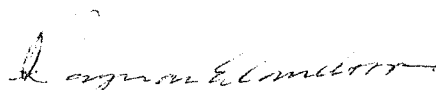
representanter för landskapsstyrelsen i ett möte med EG-kommissionen i Bryssel i juli 1992.

Den tullfria åländska skärgårdsmarknaden i Stockholm ordnades för femte gången i maj 1992. För närvarande diskuteras en större gemensam satsning på skärgårdsmarknaden i samarbete med Roslagen och Åboland inom ramen för det NÄRP-finansierade "Nordiska skärgårdssamarbetet".

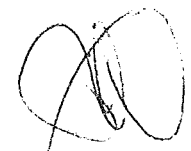
Den indelning av Europa i statistikredovisningsområden (s.k. NUTS-områden) som görs inom ramen för EES-avtalet har nu lett till att Åland enligt internationellt mönster från andra europeiska autonomier bildar ett eget område på samtliga redovisningsnivåer (NUTS I - III). Detta kommer att få stor betydelse för den internationella Ålandsbilden eftersom Åland i europeiska statistiksammanhang därmed kommer att särskiljas från Finland. Det torde också stärka också Ålands som eget statistikområde i det interna statistiksamarbetet Åland-Riket (jfr nedan).

Enligt den nya självstyrelselagen (18 §, 24 mom.) får Åland lagstiftningsbehörighet i fråga om statistik om förhållandena i landskapet. En arbetsgrupp med representanter för landskapsstyrelsen (planeringschefen och lagberedningschefen) och statistikcentralen (SC) har under hösten 1991 och våren 1992 utarbetat ett program för ökat åländskt statistikansvar i enlighet med den nya lagen, samt förelagit åtgärder i syfte att stärka Ålandsbilden i officiell finländsk och internationell statistik. De första resultaten av arbetsgruppens arbete syns i årets upplaga av Statistiska årsbok för Finland, där Åland nu har ett eget kapitel. De problem som ännu kvarstår att lösa, är dels att SC fortfarande önskar behålla Åland i de finska länstabellerna och dels att man inte anser sig kunna gå med på att hantera Åland på samma sätt som Färöarna och Grönland inom officiella nordisk statistik (Nordisk statistisk årsbok).

L a n t r å d

Ragnar Erlandsson

Kanslichef

Peter Lindbäck

Bilaga 1.

Finska flottans närvaro på åländska vatten under tiden
1.11.1991 - 31.10.1992.

Meddelande	Fartyg	Närvarotid
23.11.1991	Robotbåt Oulu	2-3.12.1991
	Robotbåt Tyrsky	4-5.12.1991
23.03.1992	Minfartyg Pansio	31.3.1992
	- " -	1.4.1992
11.5.1992	Robotbåt Tuisku	12.5.1992
	Kommandobåt Syöksy	12.5.1992
	Robotbåt Tyrsky	13.5.1992
	Kommandobåt Syöksy	13.5.1992
15.5.1992	Transportfartyg Pansio	11-12.6.1992
		13-14.6.1992
8.6.1992	Minsvepare Kuha 24	9-10.6.1992
	Minsvepare Kuha 25	10-11.6.1992
	Bevakningsbåt Rihtniemi	12-13.6.1992
12.6.1992	Luonnonmaa (civilbåt)	13.6.1992
12.6.1992	Bevakningsbåt Ruissalo	16-17.6.1992
23.6.1992	Stabsbåt Viiri	23-24.6.1992
3.7.1992	Kabelfartyget Putsaari	27.7-9.8.1992
20.7.1992	Bevakningsfartyg Röyttä	21-23.7.1992
24.7.1992	Kanonbåt Turunmaa	12-13.8.1992
	Robotbåt Tyrsky	12-13.8.1992
11.8.1992	Bevakningsfartyg Röyttä	17-19.8.1992
	Provflotte Isku	17-21.8.1992
12.8.1992	Kanonbåt Karjala	15.8.1992
	Robotbåt Turku	15.8.1992
24.8.1992	Minfatyg Hämenmaa	25.8.1992
7.9.1992	Kanonbåt Karjala	14-15.9.1992
	Kommandobåt Vinha	14-15.9.1992
	Robotbåt Oulu	16-17.9.1992
	Robotbåt Turku	16-17.9.1992
18.9.1992	Kabelfartyg Putsaari	28.9-2.10.1992

Flygstridskrafternas förhandsanmälda överflygningar.

31.8.1992	Hawk-jetplan	15-17.9.1992
-----------	--------------	--------------

The first part of the document discusses the importance of maintaining accurate records of all transactions. It emphasizes that every entry should be supported by a valid receipt or invoice. This ensures transparency and allows for easy verification of the data.

In the second section, the author details the various methods used to collect and analyze the data. This includes both manual and automated processes. The goal is to ensure that the data is as accurate and reliable as possible.

The third section provides a comprehensive overview of the results obtained from the analysis. It highlights key trends and patterns that have emerged from the data. These findings are crucial for understanding the underlying dynamics of the system being studied.

Finally, the document concludes with a series of recommendations based on the findings. These suggestions are intended to help improve the efficiency and accuracy of the data collection and analysis process in the future.